

БАЦЬКАЎШЧЫНА

WHITERUTHENIAN WEEKLY „THE FATHERLAND“

Цана 30 н. фэн.

№ 39 (42)

12 СЬНЕЖАНЯ 1948 Г.

ГОД ВЫДААННЯ 2

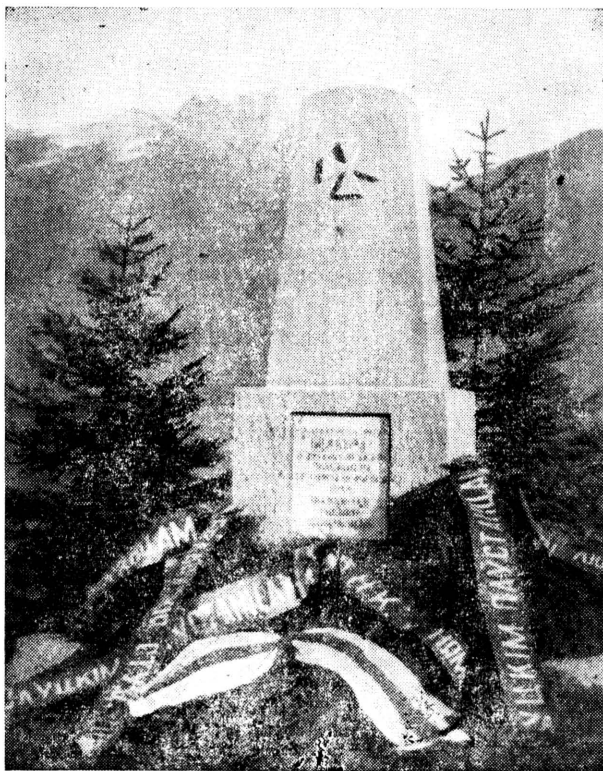
ДА ЁСІХ БЕЛАРУСАЎ ДОБРАЕ ВОЛІ

Рэдакцыя й Выдавецтва «Бацькаўшчыны» змушаны падаць да ведама нашага грамадзянства, што далейшае выходжаньне нашае газэты зьўляецца моцна загражаным з прычыны ўсё тых-жа фінансавых цяжкасьцяў, якія паўсталі ў выніку апошняй грашовай рэформы ў Нямеччыне.

«Бацькаўшчына», як адзіная беларуская друкаваная газэта на эміграцыі, зьўляецца адной з найвялікшых нашых нацыянальных пазыцыяў: яна служыць ідэйным, грамадзкім і арганізацыйным лучнікам паміж нашымі суродзічамі, расьцягнутымі па цэлым сьвеце, не дае ім загинуць нацыянальна ды перахоўвае ў нас памяць аб нашай дарагой Бацькаўшчыне, у якую ўсе мы жадаем вярнуцца. Але апрача гэтага, «Бацькаўшчына» спэўняе вялікую ролю на вонкі, рэпрэзэнтуючы наш народ і ягоныя нацыянальна-вызвольныя ідэі сярод іншых народаў і наагул перад заходнім сьветам.

Таму будзе нашым найвялікшым нацыянальным праступкам, калі мы дазволім памерці нашай газэце. А каб да гэтага не дайшло, кожны беларус добрай волі павінен безадкладна пасьпішыць ей на ратунак шляхам прысьпяваньня ахвяраў на выдавецкі фонд «Бацькаўшчыны», рэгулярнага аплатаваньня падпіскі й шырокага вэрбаваньня новых падпісчыкаў.

Рэдакцыйны й адміністрацыйны персанал «Бацькаўшчыны» працуе бясплатна й у далейшым заўсёды гатовы, не шкадуючы сваіх сілаў ані часу, працаваць ганарова для нашых нацыянальных інтарэсаў. Няхай-жа тады ўсе тыя, што, заняты заробковай працай, ня могуць поўнасьцю пасьвяціцца грамадзкай дзейнасьці, сплываюць свой нацыянальны доўг шляхам адпаведных матэрыяльных ахвяраваньняў на грамадзкія мэты!

Памятник змагарам за Вольную й Незалежную Беларусь у Мінтэвальдзе.
(Гл. карэспандэнцыю зь Мінтэвальду на 4-ай бал.)

НАСТУП НА НАНКІН

Згодна з апошнімі паведамленьнямі, палажэньне Чан-Кай-Шэка — правадыра нацыянальнага Кітая, становіцца што раз больш катастрафальным. Пасьля таго, калі камуністы здабылі сталіцу Маньчжурый — Мукдэн, пераможна ўсцяж пасоўваюцца яны наперад як на паўночным, так і на паўднёвым фронце. Гэта 1-га сьнежня камуністычныя войскі занялі Сучаў, за які тры тыдні трывалі зацятыя баі. Сучаў налічвае 800.000 жыхароў і, пурч з Пэнгпу, зьўляецца апошнім абаронным пунктам перад Нанкінам — сталіцаю нацыянальнага Кітая. Згодна паведамленьня Рэйтара, баі ў раёне Пэнгпу магчыма прынясуць разьвязку пытаньня, ці можна будзе ўтрымаць Нанкін.

Насуперак афіцыйным спраставаньням аб намерах ураду пакінуць Нанкін, урадаўцы ў Нанкіне ніцчаць і паліць важнейшыя дакумэнты або іх запакуюваюць. Тысячы кітайцаў стаяць перад падарожнымі бюроамі або касамі чыгуначных станцыяў. Спэкулянты перапрадаюць за нячуваных цэны білеты на 8 хуткіх цягнікоў, якія штодзённа адходзяць на поўдзень. Заможныя кітайцы за вельмі нізкія цэны зьбіваюць сваю маёмасьць на вуліцах. Як паведамляе агенцыя АП, дыпламатычныя прадстаўнікі Англіі й Францыі атрымалі інструкцыі астацца ў Нанкіне на выпадак заняцця яго камуністамі.

ЗМАГАНЬНЕ ЗА БЭРЛІН

Кіраўніцтвам Бэрлінскіх камуністых (партыя СЭД) быў 30 лістапада скліканы сход сяброў гарадзкой рады з усходняга сэктара Бэрліна. Тысячы работнікаў дэманстравалі ў гэты дзень у ўсходнім сэктары й зарганізавалі масавы мітынг. Адначасна з гэтым на паседжаньні сяброў гарадзкой рады «дэмакратычнага блёку» было пастаноўлена арганізаваць часовую гарадзкую раду, замест дагэтуль існуючай, правесці новыя выбары ў цэлым Бэрліне, а выбары, назначаныя на 5 сьнежня, прызнаць за няважкія. Гэтым самым левы «дэмакратычны блёк», зразумела паводля савецкіх інструкцыяў, правёў фактычны падзел гораду на часць усходнюю й заходнюю.

У сувязі з гэтым 1-га сьнежня нараніцы паліцыя ўсходняга сэктара ня ўпусьціла бурмістра Фрыдэнсбурга ў памяшчэньне магістрату. Паліцыя заявіла яму, што дзеіць на загад новага бурмістра Эбэрта, назначанага дзень перад гэтым камуністамі. Фрыдэнсбург заявіў, што ў сувязі з гэтым ён аканчальна пераносіцца з новавыбраным магістратам у заходні сэктар. Такім чынам у Бэрліне існуюць цяпер два магістраты й два галоўныя бурмістры.

У сераду 1-га сьнежня адбылося ў Бэрліне паседжаньне легальнай гарадзкой рады, якая пастанавіла асудзіць пераварот, зроблены напярэдадні камуністамі. Газэта «Нью-Ёрк Таймс» піша ў сувязі з гэтым, што назначэньне бурмістра Эбэрта азначае канец пастановаў у Патсдаме й канчальнае сарваньне паразуменьня паміж саюзьнікамі з часоў вайны. Урады ЗША, Вялікабрытаніі й Францыі ў катэгарычнай ноце перасьцераглі Саветаў, што ў сувязі з аднастароньнім савецкім шагам у кірунку падзелу Бэрліна зьўляюцца яны наважаны ўжыць усялякіх мерапрыемстваў, якія будуць патрэбныя для забясьпечаньня іхнага становішча ў Бэрліне.

Згодна найсьвяхэйшых паведамленьняў, камуністычная армія прыбліжылася ўжо на некалькі дзесяткаў кілёмэтраў да Нанкіну, палажэньне якога такім чынам сталася яшчэ больш крытычным. У выпадку заняцця гэтага гораду, трэба лічыцца із хуткаю страляю іншага важнага гораду Кітая — Шанхаю. Таксама ў паўночным Кітаі камуністы знаходзяцца ў наступе й ўжо прыбліжыліся да вялікага гораду й важнае ваеннае базы гэтае правінцыі — Пэкіна. Урадавыя войскі пасьпешна эвакууюць раён Пэкін — Тыянтсін. Прэзыдэнт Чан-Кай-Шэк лічыць палажэньне крытычным і небясьпечным, але ў поўнай станоўкасьці прадаўжае змаганьне й намераны супраціўляцца й далей.

Агульна ўважаецца, што палажэньне ў Кітаі ёсьць на толькі сур'ёзнае, што вырастаеца гэтую вэлізарную краіну ад поўнага апанаваньня яе камуністамі зможа толькі безадкладная й выдатная дапамога ЗША. Дзея гэтага прадстаўнікі нацыянальнага Кітая ўсцяж зьвяртаюцца да ЗША з просьбаю дапамогі, а навет жонка Чан-Кай-Шэка нядаўна вылезла ў гэтай справе ў Вашынгтон і была ўжо прынятая Труманам. Ня гледзячы на ўсё гэта, Амэрыка да апошняга часу захоўваецца даволі стрымана адносна даньня памачы Кітаю.

Ня гледзячы на заўзятую савецкую прапагандную акцыю й напіск на Бэрлінскае насельніцтва, 5 сьнежня ў заходніх сэктарах Бэрліна адбыліся выбары новага Бэрлінскага парлямэнту й магістрату. Удзел у галасаваньні быў нязвычайна вялікі. З 1.580.600 выбаршчыкаў у выбарах прыняло ўдзел звыш 85%. Гэтае галасаваньне зьўляецца найбольш вымоўным адказам на ўсе савецкія прапагандовыя заявы пра «тэрор» і насілье, якімі, быццам, змушаліся Бэрлінцы ўзяць удзел у выбарах. Гэта адначасна ня менш вымоўны адказ насельніцтва на стварэньне новага камуністычнага магістрату ў усходнім сэктары Бэрліна.

З 1.230.000 адданных важных галасоў, сацыял-дэмакраты атрымалі 851.434 (64,4%), хрысьціянская вунія — 256.344 (19,4%) і лібэральны — 210.831 (16,2%) галасоў.

Перад самымі выбарамі савецкая прапаганда ўжывала ўсіх захадаў, каб сабатаваць выбары й адстрашыць насельніцтва ад галасаваньня. Між іншым заяўлялася, што заходнія саюзьнікі ў студзень, найпазней у лютым маюць зусім пакінуць Бэрлін. Адначасна ў лістоўках пагражалася тым, што сваім удзелам у выбарах спрычыняюцца да «падзелу Бэрліна». У вадказ на гэта прадстаўнік брытанскага міністэрства замежных справаў заявіў, што гэтыя весткі зьўляюцца прымітыўнымі сродкамі прапаганды з мэтай параліжаваць выбары. Ані брытанскі ані амэрыканскі ўрады ня маюць намеру пакідаць Бэрліна, але наадварот — яны ўзмоцняць яшчэ больш свае высілкі ў змаганьні за дэмакратыю.

САВЕТЫ АБВІНАВАЧВАЮЇ ФІНЛЯНДЫЮ

Савецкі пасол у Гэльсінках 7 сьнежня перадаў фінскаму ўраду ў вельмі войстрым тоне ўтрыманнае абвінавачваньне, што парушаюцца савецка-фінскія ўзаемадачыненні, дзякуючы варожай прапагандзе фінаў.

ЖЫВЁМ І БУДЗЕМ ЖЫЦЬ!

Не падлягае найменшаму сумніву, што нацыянальны дух беларускі жыць і красуе ў найглыбейшых кутках сьведамасьці й падсьведамасьці кожнага, хто ёсьць сынам зямлі нашае, каму камянем на сэрцы ляжыць крыўда краю роднага. Дзякуючы гэтаму скрытаму, але няўпымна дзеючаму духу пачалося й развілося Беларускае Адраджэньне — рух, які імкнецца вярнуць Беларусь страчанае 150 год таму назад месца сярод гаспадарстваў Эўропы й сьвету. І калі сьняня з перспектывы 50-гадовага змаганьня за палітычнае вызваленьне нашага краю з радасцю і надзеяй увачавідкі сьцьвярджаем, што адраджэньскі наш рух захапіў усе што-раз шырэйшыя й шырэйшыя кругі, прабіваючы навет там, дзе яго найменш спадзяваліся, часта бяз пляну й бяз усякіх схэмаў, а навет без адналітага кіравецтва, а проста так стыхійна сам зь сябе прабіваецца, так як грыбы ў лесе, калі на іх пара прыйдзе. Дык выясьніць гэта ізноў-жа можна толькі тым няўміручым беларускім духам, што дзеіць на людзей паміма адсутнасьці якіх-небудзь спрыяльных абставінаў і паміма змовы ўсіх цёмных сілаў, што намагаюцца «палываць» на душы беларускія.

Вось гэты мамэнт стыхійнага разьвіцьця нашага руху на эміграцыі й выступіў яскрава ў справаздачах дэлегатаў 1-га Сусьветнага Зьезду беларускае эміграцыі ў Парыжы. Ці то былі групы маладых вайскоўцаў паўночнай і паўднёнай Італіі, што гуртаваліся ў поўлегальныя гурткі, ці беларускія работнікі, старшы «хаў-русавы» ў Францыі, што пачыналі гуртавацца нанова пасля ваеннае бумы, ці групы бел. уцекачоў-разбіткаў, закінутых у Данію, якія ў чужым і часткова варожым асяродзьдзі пачынаюць безнадзейнае, здавалася спачатку, змаганьне з афіцыйнымі дзейнікамі й бліскуча яго выігрываюць, ці бел. вайскоўцы й работнікі ў Англіі, якія пад кіраўніцтвам свае інтэлігентны ствараюць сільнае нацыянальнае апарышча ў Згуртаваньні Беларусаў Вялікабрытаніі, якое ў станоўкім змаганьні з дэструктарамі й палітычнымі авантюрыстамі здабывае сабе што-раз большы аўтарытэт сярод беларускіх масаў і можа ганарыцца паважнымі здабыткамі на ніве грамадзка-арганізацыйнае працы, відомым знакам якіх можа служыць купля 2-х паварховага дому ў Лёндане, ці калі возьмем ахвярную і станоўчую групу беларускіх інтэлігентаў і работнікаў у Канадзе, што шчыра й аддана імкнуча сабраць у вадно месца расьцягнутыя там нацыянальныя сілы і ахворміць іх арганізацыяна, ці энэргічных кіраўнікоў Згуртаваньня Беларусаў Аргентыны, што самаахвярна працуюць і станоўкасьцю свае нацыянальнае паставы здабылі ўжо прыхільнасьць і поўны давер тамашніх беларусаў і самых урадавых дзейнікоў Аргентыны, ці ўршце возьмем Нямеччыну, дзе ў выніку трохлетняга напружаных арганізацыйных высілкаў і двохлетняга змаганьня з адкрытай дывэрсіяй і злосьным авантюрызмам беларусы ня толькі змаглі ўтрымаць усе асноўныя галіны нацыянальнага жыцьця, але бяз крыку й шуму лішняга разбудоваць іх у выключна цяжкіх абставінах жыцьця й працы, так, што сьняня Беларускай Нацыянальнай Камітэты ў Нямеччыне рэпрэзэнтуюць запраўды імпанэнтны шэраг беларускіх грамадзкіх, палітычных, навуковых, прафэсійных, культурных, дабрадзейных і маладняцкіх арганізацыяў. Усюды, як бачым, куды толькі лёс суровы не закінуў беларускіх выгнанцаў знайшліся між імі ідэалісты й энтузіясты нашага нацыянальнага ўздыму, якія, ня гледзячы на ніякія цяжкасьці, на вялікія часам небясьпекі і матэрыяльныя ахвяры ды страты, пачыналі і ўдала праводзіць у жыцьцё тое, што дыктаваў ім найчасцей ня розум, ані грамадзка-палітычнае дазначэньне, а проста шчырае беларускае сэрца, што білася й б'ецца цяхай і глыбокай прывязанасьцю да зямлі прадзедаў, сэрца, што чуе вялікі кліч да волі й ішчасця, кліч заклатага ў зямлі той прасторай духу беларускага, што стралянуўшыся зь векавага забыцьця да новага рыхтуецца палёту. Ня што іншага, як толькі гэтае шчырае беларускае сэрца, жывучае крывёю й духам пакаленьняў, якіх ахвяры й пакуты ніколі ня пойдучы ў забыцьце — гэтае сэрца і сьвятло ў ім пачуцьцё гуртавалі, гуртуюць і цэментуюць беларускую эміграцыю ўва ўсім сьвеце. Гэта відаць із шматлікіх прывітаньняў і пісьмаў, прысланых Зьезду з усіх канцоў зямлі. Закінуты ў гарачыя пяскі Афрыкі беларус-адзіночка радуецца глыбака ўсхваляваньню... «Я духова перажываю разам з Вамі гэтую ва ую хвіліну ў гісторыі нашае эміграцыі, якая можа мець дэцідуючы ўплыў на жыцьцё нашых эмігрантаў на цэлым сьвеце».

Жыцьцё мае свае законы — суровыя й бязьлітасныя ў сваёй пасьлядоўнасьці. Сэрцам іх не ўгаманіць ані зьмяніць. Найвялікшы зь іх — закон змаганьня за права да жыцьця — вымагае асноўнага фактара: сілы. А сіла ёсьць не ў адзінках, а ў добрай і спраўнай арганізацыі. Зразумелі гэта дасканала якая тэя, што перажылі ўсе жахі бездапаможнасьці ў вадзіночце сярод чужыны. Зразумелі гэта вельмі добра і ініцыятары Сусьветнага Зьезду беларускае эміграцыі, паставішы сабе за мэту: скаардынаваць усе дасюльшнюю, стыхійную, часта раздробленую дзейнасьць нашае эміграцыі ўва ўсіх краінах сьвету, скаанцэнтравачь і ўнаўціць на вонкі дасюльшнюю значную яе вынікі, і даць эфэктыўнае ўзмацненьне арганізацыйнае акцыі там, дзе яна адсталала з тых ці іншых прычынаў — ўсё гэта пад ідэйным задзіночваючым бел-чырвона-белым сьцягам Беларускае Народнае Рэспублікі, найўняе прадстаўнікі якое — Рада, Урад і Прэзыдэнт Рэспублікі, рэпрэзэнтуюць найвышэйшыя жыцьцёвыя інтарэсы й слушныя правы бел. народу. Патрэба такое каардына-

1-ШЫ СУСЬВЕТНЫ ЗЬЕЗД БЕЛ. ЭМІГРАЦЫЙ ПРАБЕГ ЗЬЕЗДУ

Рушымся, брацця, кутэй
У бой з жыццём, пакідаючы жак;
Крыкі пужлівых людзей
Ня стрымаюць хай бітвы размах...

М. Багдановіч.

Так моцна і прыгожа пісаў каля 30 год таму наш вялікі рэвалюцыянер-патрыёта і паэта, заклікаючы сваіх суродзічаў да змагання за сваё шчасце, свабоду і незалежнасць. На ягоны заклік з'явіліся новыя сотні і тысячы найлепшых сыноў і дачок беларускага народу, павялічылі шэрагі змагароў. Ад гэтага часу расьце, магутнее і шырыцца наш вызвольны рух, набліжаецца да свае канчатковае мэты — вольнае і незалежнае Беларусь.

Аднак, вораг таксама ня сьпіць. Рознымі падступнымі спосабамі стараецца ён разбіць, здэмаралізаваць нашы шэрагі, унесці атруту зняверра ў сэрцы іх, мала сьведомых ці прыпадковых удзельнікаў. Нашы запраўдныя патрыёты аднак не абмяжоўваюцца толькі дэмаксканьнем гэтае варожэе нам акцыі: Не, яны добра разумеюць, што найлепшым адказам на такога роду акцыі з'яўляецца арганізацыйнае і ідэалагічнае ўзмацненьне нашых шэрагаў.

З другога боку, сучасныя эміграцыйныя ўмовы раскідаюць нас па ўсім сьвеце, рассяярушваюць і аслабляюць нашы сілы. Каб не дапусьціць да гэтага, наадварот, каб яшчэ больш выкарыстаць новыя абставіны і магчымасьці, кіруючыя беларускія дзейнікі прыступілі да зьдзейсьнення новых заданьняў нашага вызвольнага руху — стварэньня каардынацыйнага цэнтру ўсёе беларускае эміграцыі.

У выніку гэтага Ініцыятыўным Камітэтам беларускае эміграцыі ў Францыі быў скліканы Першы Сусьветны Зьезд Беларускае Эміграцыі ў Парыжы на 28 лістапада 1948 г., які працягнуўся яшчэ дзён. Зьезд пачаўся а 10-ай гадзіне раніцы ў залі Сындыкату Беларускіх Работнікаў у Францыі. У склад Прэзідыюму Зьезду былі выбраныя: за старшыню — інж. Уладзімер Тамашчык, за заступніка старшыні — праф. Вінцук Жук-Грышкевіч, за сакратароў — інж. Уладзімер Шыманец, Янка Сурвіла і Сьпічонок. Пасля гэтага Зьезд прыступіў да пакліканьня Мандатнае Камісіі, у якую былі выбраныя: Манькоўскі, Лашук і Лысуха.

Першым прывітаў Зьезд Яго Эксцэленцыя Прэзыдэнт БНР інжынер Мікалай Абрамчык, які прыняў удзел і ў працах Зьезду. Пасля гэтага былі сказаныя і зачытаныя шматлікія прывітаньні ад прадстаўнікоў нашых арганізацый і паасобных беларускіх дзеячоў з Англіі, Францыі, Амэрыкі, Канады, Аргентыны, Аўстраліі, Даніі, Швэдыі, Нямеччыны і Вольгіі. Спэсрод пісьменных прывітаньняў на асаблівую ўвагу заслугоўвала прывітаньне Яго Вяжэнства Япіскапа Беларускай Праваслаўнай Аўтакефальнай Царквы Сяргея, якое падаём тут поўнасьцю:

«Вітаю Вас, мае дарагія Браты і Дзеці!
Усе дастойнікі паважанае Беларускае Канфэрэнцыі! Благаславіць Вас Госпад на ўсякі добры пачыні! «1-ае пасланьне да Карынтцыянаў сьв. Апостала Паўлы (1 гл. 10) Гэта-ж мало Вас, браты, імем Гаспода нашага Ісуса Хрыста, каб Вы ўсе гаварылі тое самое і каб ня было між Вамі нязгоды, але каб Вы былі задзіночаныя ў вадным розуме ды ў думцы адной!». Пасланьне да Рымлянаў сьв. Апостала Паўлы (16 гл. 17); «Мало Вас, Браты, каб Вы высьцерагаліся тых, што чыніць нязгоды і спакусы супраць навукі, якой Вы наўчыліся, і унікайце іх!».

Вітаю Вас, мае дарагія Браты і Сёстры і веручыя беларусы Хрыстовае Беларускае Аўтакефальнае Царквы! Вітаю Вас, наймілейшыя, у паўнаважаньня на гэтую пасцэную Беларускаю Канфэрэнцыю! Няхай Вам Госпад пасылае сілу, розум і аднадушша ды адзіную братнюю любоў! Божае Багаславеньне клічу на Вас. Памажы Вам Божа на ўсякую добрую справу!

Япіскап Сяргей усе Францускае зоны
Апакун Беларускай Праваслаўнай
Аўтакефальнай Царквы.

Пасля прывітаньняў, ушанаваўшы памяць загінуўшых змагараў минуткай маўчаньня, зьезд, на чале з Прэзідэнтам, накіраваўся ў беларускую царкву на ўрачыстую Багаслужбу, падчас якой прыгожыя беларускія рэлігійныя песні кранулі да сьлёз не аднаго дэлегата, а заклік сьвятара будаваць Беларускі Дом з Богам глыбока запаву ў сэрцы ўсіх прысутных.

Вечарам таго-ж дня Хаўрус беларускіх работнікаў у Парыжы зрабіў скромнае, але мілае прыняцьце ўсіх дэлегатаў і гасьцей у сваім Сындыкаце. Мілая атмасфэра была вынікам самаахвярнае працы нашых жанчын у Парыжы. Гэтая атмасфэра, як і зразумелнае гістарычнае значэньне адбываных нарадаў спрычыніліся да таго, што ўсе 22 паўнамоцныя дэлегаты ні на хвілінку не паслабілі свайго сур'ёзнага і уважлівага адношэньня да кожнага пытаньня парадку дня і прыйманых рэзалюцыяў.

Перадусім адбыліся справядзачы з дзейнасьці нашых арганізацый у ва ўсіх краях, куды лёс закінуў нашых суродзічаў. Дэлегаты прыгэтым з радасьцю сьцьверджалі самаахвярнасьць нашых патрыётаў, нашы вялікія пасьпехі на працягу прыблізна двухгадовае працы.

цыі сілаў і такога задзіночаныя адчуваецца шырока ў беларускай грамадзкасьці, а найбольш якраз там, дзе такой каардынацыі і задзіночаныя стаяць на перашкодзе цёмныя сілы распаду. Спадар Я. М. із ЗША, вітаючы Зьезд, піша ў шчырых, простых і зразумелых словах: «Памтайма, што беларускі народ зляжыў абарону сваіх суверэнных правоў у рукі Рады і Ураду БНР, якія аж да сьняжнянага дня верна выпайваюць свае абавязкі, трымаючы высока ў крышталовай чысьціні сьцяг БНР. Прэзыдэнт, Рада і Урад БНР рэпрэзэнтуюць праўны бок намагаючых беларускага народу. Жадаю Вам, каб Вы сваім прыкладам павялі за сабой усю бел. эміграцыю пад штандар Бел. Нар. Рэспублікі».

Так да голасу сэрца, дахродзіць голас розуму. На бурлівай паверхні жыцця ўтрымаецца толькі той, хто аддае належнае рэальным яго патрэбам. Стварэньне Сусьветнага Аб'яднаньня Беларускае Эміграцыі даказвае, што беларусы дастаткова разумеюць гэту аснаўную праду жыцця. Зроблены яшчэ адзін вялікі шаг на цяжкім шляху да Вызваленьня.

Нашы французскія сябры маглі пахваліцца сваім аддэлам пры хрысьціянскім сындываце французскіх работнікаў, арганізацыяй прафэсійнальных курсаў для беларускіх работнікаў, выступамі нашых жанчын на міжнародных зьездах, выданьнем брашуры «Беларусь» у французскай мове, складаньнем розных мэмарандумаў аб Беларусі на розных міжнародных канфэрэнцыях і г. д. Беларусы з Англіі напоўнілі радасьцю і гонарам сэрцы прысутных фактам куплі ўласнага дому ў Лёндане і другога на прынцыпі, што было зроблена выключна дзякуючы самаахвярнасьці сьведомых сяброў. Вязумоўна, гэта не адзіны іх пасьпех. Беларускае прэса — «Беларус на чужыне», «Моладзь», часопіс 12-кі «Наперад» сьветчаць таксама аб іх вялікай пазытыўнай працы.

Беларусы Нямеччыны таксама маглі паказаць зьездку шмат канкрэтных вынікаў свае працы: яшчэ каля году таму назад яны ня мелі там правоў асобнага народу. Сяньня існуюць шматлікія беларускія лягэры і беларускія нацыянальныя групы. У ва ўсіх беларускіх лягэрах і групах працуюць беларускія пачаткавыя школы, 3 гімназіі, розныя курсы. У арганізацыйна-грамадзкім жыцці працуюць зонныя і акруговыя камітэты, на чале якіх стаіць Беларускі Нацыянальны Цэнтральны Камітэт. Згуртаваньне Беларускіх Скаўтаў з гонарам прапагуе імя Беларуса шырока паза межамі Нямеччыны, таксама як і Цэнтралы Беларускіх Студэнцкіх Арганізацыяў. Працуюць саюзы Настаўнікаў, Лекараў, Вэтэранаў, Жанчын, Беларускае Навуковае Таварыства і г. д. Выдаецца шырокая беларуская прэса з ліцэнцыяванай «Бацькаўшчынай» і «Сакавіком» на чале.

Беларусы ў Вольгіі таксама пачалі добра працаваць. Той факт, што яны дамагліся прызнаньня ступэндэнтаў для 20 беларускіх студэнтаў, зьяўляецца іх добрым пасьпехам. Беларускі Камітэт у Аргентыне ўжо добра вядомы шырокім колам нашай эміграцыі здываньнем візаў на ўезд у гэтую краіну. Ягоны старшыня сп. Мерляк сваім выступам на мітынгу панаволаных народаў у Буэнос-Айрэс шырока спалуплярызаваў імя Беларуса ў ва ўсёй Аргентыне.

Беларусы ў Канадзе, Амэрыцы, Італіі і Аўстраліі паспяхова праводзяць арганізацыйнае афармленьне Беларускіх Нацыянальных Камітэтаў.

Вязумоўна, прыгэтым было выяўлена таксама шмат недахопаў і балаячак, як — нашы слабыя матэрыяльныя рэсурсы, брак кадраў, недамаганьні інфармацыі і сувязяў, слабая прапаганда нашага вызвольнага руху

ЗВАРОТ

1-ГА СУСЬВЕТНАГА ЗЬЕЗДУ БЕЛАРУСКАЕ ЭМІГРАЦЫІ ДА БЕЛАРУСАЎ І БЕЛАРУСАК У ВА ўсім сьвеце

Дарагія браты і сёстры.

Здаўна ўжо з году ў год тысячамі пакідалі беларусы сваю панаволаную зямлю, каб шукаць на далёкай чужыне волі і хлеба, якога замала было ў родным краі пры чужым праве і насільлі. Мільёны кідалі родныя нівы, на якіх ня стала месца для шчырых сыноў Беларусі і патрыётаў роднае справы. Але на гэтых мільёнах «старых» эмігрантаў ня кончыліся пакуты беларусаў на чужыне. Вось мінула ўжо 9 год з тае часіны, калі на зямлях Беларусі прагрэмелі першыя стрэлы тае сусьветнае буры, што новым мільёнам з нас адабрала ўсё найдаражэйшае — родную хату, цямлю сямейнага кутка, шматок ўласнага загоны і братнія душы блізкіх і знаёмых. Гэтая сусьветная завіруха раскінула нас па ўсім сьвеце, яна пазакідала нас у найдалейшыя закуткі гэтае плянэты ў чужое акружэньне. Пры суровых абставінах цяжкае працы і ў адзіноцтве хай-жа шукае свой свайго, бо толькі ў братнім беларускім сэрцы знойдзе шчырую спагаду ў горы і няшчасьці.

1-шы зьезд беларускае эміграцыі выявіў радасны факт, што амаль усюды, дзе знайшліся хай-б невялікія групы беларускіх эмігрантаў, яны дружна гуртуюцца ў нацыянальныя беларускія арганізацыі, каб бараніць сваіх слухных правоў і жыць сваім беларускім жыццём. Зьезд сьцьверджае затым, што згоднае сужыццё і арганізацыйнае згуртаваньне сьцьверджае жыццёвай неабходнасьцю і першым практычным заданьнем для кожнае групы беларускіх эмігрантаў, роўна ў кожным краі і на ўсіх кантынэнтах. Дзеля таго, каб гэтае важнае жыццёвае заданьне стала запраўднасьцю трэба імкнуцца да ідэянага задзіночаныя ўсіх часных і шчырых беларускіх патрыётаў у змаганьні зь сіламі варожымі беларускаму народу. У імя высокіх (Працяг на 3-ай балонцы)

Язеп Каранеўскі.

ЗА ІНШУЮ КАНЦЭПЦЫЮ БЕЛАРУСКАЕ ВОНКАВАЕ ПАЛІТЫКІ

(ДА АРТЫКУЛУ А. ДЗІДЫ: «СУЧАСНЫЯ ПРАБЛЕМЫ БЕЛАРУСКАЕ ВОНКАВАЕ ПАЛІТЫКІ»)

У цэлым радзе папярэдніх нумароў «Бацькаўшчыны» быў надрукаваны вялікі артыкул А. Дзіды: «Сучасныя праблемы беларускае вонкавае палітыкі». Ужо сам факт, што быў прысьвечаны гэтаму так важнаму і, трэба прызнацца, яшчэ не распрацаванаму ў нас пытаньню спэцыяльны артыкул, у якім аўтар намагаўся прадставіць у вагульных рысах, цэласьць праблемы, зьяўляецца зьявішчам карысным. Тым менш аднак яно вымагае далейшага паглыбленьня і папаўненьня, бо задавальніцца канцэпцыяй нашай вонкавай палітыкі, запрапанаванай Дзідам, нельга.

Нельга таму, што аўтар гэтае пытаньне насветліў даволі аднабакова і схэматычна, запрапанавашы адну адзіную канцэпцыю будучай міжгаспадарстваўскай сувязі панаволаных большавізмам народаў, не ўзяўшы пад увагу магчымасьці ўзьнікненьня розных канцэпцыяў, якія бясспрэчна могуць паўстаць незалежна навет ад нашай волі, а якія могуць быць для нас ня менш выгаднымі, чымсьці тая, што запрапанаваш Дзіда.

Аўтар правільна сьцьверджае, што ніводзін народ сярэдня-эўрапейскага кантынэнта, знаходзячыся ў кляшчох расейскага і нямецкага імперыялізму, ня зможа сабескімі толькі сіламі здабыць і ўтрымаць свае незалежнасьці, але мусяць свае сілы злучыць ізь сіламі іншых народаў. І таму будучае вызваленьне і незалежнасьць разглядаюць сяньня палітычныя дзейнікі гэтых народаў толькі ў рамках будучых больш ці менш цесных міжгаспадарстваўскіх сувязяў з мэтай іхнае паспяховае абароны перад імперыялістычнымі наступамі і ў мэтах узаемага супрацоўніцтва. Вось-жа за такую канцэпцыю беларускае вонкавае палітыкі ўважае аўтар блёк дзяржаваў цэнтральнае, паўдзённае і ўсходняе Эўропы. У гэты блёк мелі-б увайсці на правах роўнапраўнасьці наступныя дзяржавы: Альбанія, Сэрбія, Харвацыя, Славэнія, Грэцыя, Баўгарыя, Румынія, Мадэргычына, Чэхія, Славацыя, Польшча, Прыбалтыка (найменш Летува), Беларусь, Украіна, Вольная Казакская Дзяржава, Паўночны Каўказ, Грузія, Армэнія і Азэрбайджан. І на гэтым аўтар ставіць кропку, уважаючы гэтую канцэпцыю за адзіна пра-

вільную для нас, якой і трэба трымацца ў нашай вонкавай палітыцы.

І вось у гэтай адзіночнасьці і вылучнасьці і крыецца ўся аднабаковасьць і схэматызм канцэпцыі, запрапанаванай Дзідай. Бо ці-ж не формальным толькі схэматызмам будзе выключэньне ізь свае канцэпцыі Фінляндыні, а праўдападобна і паўночнай Балтыкі (Эстонія і Латвія), а ўводжаньне народаў Закаўказьзя, тады, калі гэтыя апошнія ані чуць ня больш зьвязаныя зь сярэдня-эўрапейскім кантынэнтам, чымсьці і першыя?

Як ведама, ужо сяньня існуе рад розных канцэпцыяў будучага міждзяржаваўнага арганізму народаў, а напэўна ў будучыні паўстане іх яшчэ больш. А якая зь іх перамога, будзе залежыць ад многіх, непрадбачаных сяньня дзейнікаў, часта зусім ад нас незалежных, ды навет незалежных ад усіх партэраў дадзенай канцэпцыі ўзятых разам. Вось таму мы не павінны сьце зьвязваць сяньня з адной нейкай канцэпцыяй, а мусім весці нашу вонкавую палітыку больш гібка і элястычна.

Замест тады вязаць сьце з адной нейкай канцэпцыяй і сылепа яе трымацца, лепш змагацца за такія аснаўныя прынцыпы нашае вонкавае палітыкі, якія пры кожнай магчымай канцэпцыі загарантавалі-б нам вольнасьць нашае Бацькаўшчыны і забясьпечвалі-б нас перад новымі імперыялізмамі. За такія аснаўныя прынцыпы трэба ўважаць тры наступныя:

1. Беларусь, як незалежная дзяржава, можа ўваходзіць толькі ў такую міждзяржаваўную канстэляцыю, якая творыцца на дабравольных раўнапраўных аснавах, адкідае супрамацню аднаго народу над другім, вызнае кожнаму народу роўныя правы на дзяржаўную незалежнасьць у ягоных этнаграфічных межах ды выключае міжсобныя імперыялістычныя тэндэнцыі ў рамках супольнага міждзяржаваўнага арганізму. Бо трэба з жалем сьцьвердзіць, што спэсрод некаторых панаволаных большавізмам народаў імперыялістычны тэндэнцыі і імкненьні да няпростага «апекі» аднаго народу над другім яшчэ так моцныя, што аб іх разьбіваюцца ўсякія спробы запраўднага задзіночаныя гэтых

Прысутны.

ЗВАРОТ...

(Працяг з 2-ое балонкі)

ідэалаў свабоды і лепшае долі для народа нашага і дарогае Маці — Беларусі, за якія ўжо палі бязьлікія ахвяры, і за якія і мы ўсе церпім нягоды выгнаньня — адкідаючы ўсе дробязі і асабістыя ўрады, змагаючыся з дэструктарамі, што сеюць сярод нас нязгоду і разлад. Мы ня можам ніколі забывацца, што ўсюды і заўсёды нашым вялікім абавязкам ёсьць утрымаць суцэльнымі духоўныя вярты з пакутуючым народам беларускім і дарагой Вацькаўшчынай, із слаўным нашым гістарычным мінулым і з духам тых пакаленьняў, што цяперлі і гінулі за нас — з традыцыямі цяжкага змаганьня за адраджэньне і свабоду беларускага гаспадарства. З увагі на гэта і ў поўнай сьведчымсьці вялікае адказнасьці кожнага з нас паасобку і ўсіх разам перад маестатам зьявіленае Вацькаўшчыны і перад судом будучых пакаленьняў мы, поўнамоцныя дэлегаты ад беларускіх арганізацыяў Англіі, Аргентыны, Аўстраліі, Вэльгіі, Даніі, Італіі, Канады, Нямеччыны, Францыі і Швэдыі, гораха клічам, нашых сясьцёр і братаў — беларусаў гуртавацца пад родным сыятам Беларускае Народнае Рэспублікі, якая праз Рату БНР, Прэзыдэнта Рэспублікі інж. М. Абрамчыка і Урад БНР зьяўляецца беспасярэднім злучэньем з прыгожымі традыцыямі нашага вызвольнага змаганьня, яго найвышэйшым дасоль здабыткам і адзінай для нас надзеяй і гарантыяй павароту на вольную Беларускаю Зямлю! Хай-жа сардэчны наш заклік дасягне ўсіх закуткаў зямлі і ўзварушыць сэрцы людзей добрае волі, у каго ня выгасла яшчэ каханьне роднае странкі.

Дзеля гуртаваньня ўсіх нацыянальных сілаў беларускае эміграцыі і каардынацыі яе арганізацыйна-творчае працы паклікаецца да жыцьця Сусьветнае Аб'яднаньне Беларускае Эміграцыі з сядзібаю ў Парыжы. Беларускае арганізацыі ўва ўсіх краінах сьвету заклікаюцца гэтым неадкладна навізаць сувязь із САБЭ ды ўтрымоўваць зь ім сталы і цесны кантакт.

Няхай жыве Беларускае Народнае Рэспубліка!

Няхай жыве вольны Беларускі Народ!

Сакратар Зьезду Старшыня Зьезду

Парыж, 2 сьнежня 1948 г.

АдрасСусьветнага Аб'яднаньня Беларускай Эміграцыі:
65 Rue des Gravilliers
Paris (3), France.

ПАСТАНОВА

1-ГА СУСЬВЕТНАГА ЗЬЕЗДУ БЕЛАРУСКАЙ ЭМІГРАЦЫІ У ПАРЫЖЫ У СПРАВЕ ШКОДНІЦКАЕ АКЦЫІ СЯРОД БЕЛАРУСАЎ НА ЧУЖЫНЕ.

Выслушаўшы справаздачы дэлегатаў з паасобных краінаў, Зьезд сьцьвердзіў, што ў некаторых зь іх дзеюць бездаказныя і авантюрныя элементы пры актыўнай дапамозе варожых беларускаму вызвольнаму руху агураў. Дыверсійная гэная акцыя, на чале якое ў Нямеччыне стаў Р. Астроўскі, а ў З. Штатах Амэрыкі др. Ермачэнка, яўна скіраваная на разьбіцьцё адзінага фронту змаганьня за свабоду і незалежнасьць Беларусі, якое і на чужыне няўпінна вядзецца пад сыятам Беларускае Народнае Рэспублікі, Рады, Прэзыдэнта і Ураду БНР. Глыбока шкоднае аднаўленьне дзейнасьці Беларускае Цэнтральнае Рады, пакліканае да жыцьця гітлераўскім СС генэралам Готбэргам і перастаўшае існаваць разам з ўпадкам свайго пратэктара яшчэ ў 1945 годзе — мае здардліваю мэту скампрамітаваць увесь беларускі вызвольны рух. Перасьцярагаючы ўсіх беларусаў перад падступнай акцыяй БЦР і г. зв. «зарубежнікаў», 1-шы Сусьветны Зьезд беларускай эміграцыі заклікае да станюўкага і бескампраміснага змаганьня з усімі тымі, хто пры поўнай сьведчымсьці свайго праступства актыўна разьбівае адзінства беларускага вызвольнага руху. Неасьведомленым і мала пайнфармаваным аб сутнасьці справы хай будзе гэта аўтарытэтная перасьцярагай.

Сакратар Зьезду

Старшыня Зьезду

народаў вакол тае ці іншае фэдэральнае ідэі. І дзеля гэтага ўсюды канцэпцыі будучых міждзяржаўных сувязяў вольных народаў паза рамы фармальнага дактрынаўства яшчэ ня выйшлі і ня сталіся агульнай, задзіночваючай усе зацікаўленыя народы ідэяй.

2. Аснаўным прынцыпам такой канцэпцыі мусіла-б быць імкненьне да распаўсюду расейскае імперыі на нацыянальны гаспадарствы заваяваных і панявольваных ёю народаў. Вяз гэтага ня можа быць мовы ня толькі аб незалежнасьці Беларусі, Украіны, Казакіі, Прыбалтыкі, г. зн. краёў, што непасрэдна мяжуюць з этнаграфічнай Расеяй, але і ўсіх іншых народаў, што мрояць сяньня аб вызваленьні з пад маскоўскага ярма. Таму нязвычайна блізкарукай і фальшывай ёсьць, прыкладам, палітыка польскіх эндэціх колаў, якія, верныя прарасейскай лініі свайго ідэялічнага прыздыра Р. Дмоўскага, яшчэ і сяньня высказваюцца за супольныя граніцы зь вялікай і непадзельнай Расеяй, ня гледзячы на тое, што такая Расея зьяўляецца бадай адзінай прычынай ужо чацьвертага захвату Польшчы. Непадзельная Расея ў сяньняшнім перыяд вызваленьня і незалежнасьці ўсіх рознакалёрных народаў і вызнаньня за імі былімі іхнімі панявольнікамі ўсіх суверэнных правоў, зьяўляецца крыўчым анахронізмам, супярэчным з дэмакратычнымі ідэямі сяньняшняе эпохі.

3. Трэцім аснаўным прынцыпам нашае вонкавае палітыкі ёсьць належаньне да такой канцэпцыі, якая была-б найбольш рэалістычнай і найлепей адказвала-б усім нашым нацыянальным патрэбам ня толькі палітычным, але і культурным, цывілізацыйным, гістарычным і гаспадарскім. У гаспадарскіх, прыкладам, дачыненнях пры плянаваньні будучае незалежнае Беларусь нельга абмінуць такога важнага момэнта, як доступ да мора. Гэты доступ можа быць пасярэднім ці непасярэднім, або адным і другім разам. Пасярэднім ён можа быць пры помачы цеснай дзяржаўнай сувязі зь Летувай і Латвіяй, тым больш, што праз гэтыя краіны ідуць нашыя водныя шляхі: Нёман праз Летува і Дзьвіна праз Латвію. Добрай магчымасьцю непасрэдна нашага доступу да мора ёсьць праз прылучэньне да Беларускай часткі Ўсходняе Прусіі з Кэнігзбэргам, якая сяньня прылучаная да РСФСР ня гледзячы на тое, што з гэтай апошняй зусім не гранічыць. Гэтую магчымасьць прадугледзіла ўжо Рада БНР, якая на сваёй апошняй пленарнай сьсэі ў пастанове аб вонка-

Выслушаўшы даклады аб жыцьці і грамадзкай працы беларускай эміграцыі ў Нямеччыне, Вялікай Брытаніі, Францыі, Вэльгіі, Швэдыі, Даніі, Італіі, Злучаных Штатах Амэрыкі, Канадзе, Аргентыне і Аўстраліі, Сусьветны Зьезд Беларускай Эміграцыі ў Парыжы 28.11. — 2.12.1948 г. пастанавіў за неабходнае, правесці наступныя мерапрыемствы сярод беларускай эміграцыі ў вышэй ўспомненых краінах.

1. Узмацніць акцыю ўсьведамленьня, гуртаваньня і арганізаваньня беларусаў.

2. Зьвязаць і здысцыплінаваць грамадзкія актыўны пры помачы канкрэтнай праграмы дзейнасьці і тактыкі, даставаных да мясцовых патрэбаў і ўмоваў так, каб праца вялася рацыянальна, плянава і сьстэматычна без ніякіх перарываў.

3. Старацца стварыць сталыя матар'яльныя базы для беларускай грамадзкай працы, выкарыстоўваючы для гэтага мясцовыя ўмовы і магчымасьці.

4. Стварыць адзінае ўсёбеларускае кіраўніцтва ўсёй беларускай працы на эміграцыі і ўсестаронняй апекі над беларускімі эмігрантамі ўва ўсіх краінах, дзе-б яны ня былі, з прадстаўніцтвамі ад усебеларускага кіраўніцтва.

5. Сканцэнтравать і скаардынаваць усе высілкі ў справе беларускай прэсы і выдавецтва наагул.

6. Стварыць Цэнтральную Беларускаю Інфармацыйную Службу і архіў дакумэнтаў.

7. Правесці рэгістрацыю беларускіх эмігрантаў ува ўсіх краінах.

8. Дзеля аб'яднаньня і скансалідаваньня ўсёй бела-

СВЯТОЙ + ПАМЯЦІ ПАВАЛ СЫВІРЫД

ведамы беларускі юрысты пасьля доўгай хваробы і цяжкай апэрацыі памёр у шпіталі ў Равэнзбургу (Француская зона) 1-га лістапада сёлета, аб чым толькі цяпер дайшла да нас гэтая сумная вестка.

Нябожчык нарадзіўся 15 кастрычніка 1886 г., на Вацькаўшчыне доўгі час працаваў адвакатам у Наваградку, а потым прэзыдэнтам Акруговага Суду ў Баранавічах, адначасна аддаючы свае вольныя хвіліны і беларускай грамадзкай працы.

ЗАВАСТРЭНЬНЕ БЛЯКАДЫ БЭРЛІНА

Два дні пасьля пераможных выбараў ў заходніх сектарах Бэрліна загадам савецкіх акупацыйных уладаў спынены паштовы рух паміж заходнімі сектарамі гораду і заходняй Нямеччынай, а таксама і паміж акупаванай Савецкай тэрыторыяй Нямеччыны. Аўтарытэтыныя колы бачаць у гэтым мерапрыемстве таксама адказ Саветаў на пераняцьцё ўлады ў заходнім Бэрліне праф. Ройтэрман, які 7 сьнежня быў запрэсяжаны, як галоўны бурмістр Бэрліна. Таксама паштовае кіраўніцтва ўсходняй зоны адмовілася выдаць паштовыя перасылкі іхным адрасатам у заходніх стрэфах Бэрліна, якія надыйшлі ў гэты дзень за пасярэдніцтвам чыгункі. Такім чынам жыхары заходняга Бэрліна пазбаўлены цяпер магчымасьці атрымліваць паштовыя пісьмы і перасылкі за пасярэдніцтвам чыгункі, а астэцця ім толькі паветраная дарога.

ПРЫСУД НАД ПОЛЬСКІМІ САЦЫЯЛІСТЫМІ

Вайсковы суд у Варшаве абвесьціў 19 лістапада прысуд над ішасьціма польскімі сацыялістамі на чале з Пужакам на даўгалежны зьяўленьне за прыналежнасьць да нелегальнай арганізацыі «Роўнасьць, Вольнасьць, Незалежнасьць». Абвінавачаныя адмовіліся ад апошняга слова. Пужак толькі заявіў, што цяпер на парозе магілы ад яго няма чаго спадзявацца зрады ягоных перакачаньняў. У сувязі з гэтым былы камандзір Польскай Арміі Краёвай, а цяперашні прэм'ер польскага эміграцыйнага ўраду ген. Бор-Камароўскі зьяўнуўся з адозвай да ўсяго свабоднага сьвету і славамі пратэсту супраць новага злачынства Варшаўскага камуністычнага ўраду.

вай палітыцы заявіла наступнае: «беларуская незалежная дзяржава павінна абіймаць усе этнаграфічныя беларускія землі з уключэньнем у яе часткі Ўсходніх Прусаў з Кэнігзбэргам, што павінна быць справядлівай рэкампаэнсатой за ўсе каласальныя зьнішчэньні Беларусі і беларускага народу, спрычыненыя нямецкім гітлерызмам у часе другога сусьветнае вайны, і што дало-б магчымасьць доступу Беларусі да мора, канечнага для ейнага эканамічнага разьвіцьця. Гэтае дамаганьне абгрунтоўваецца яшчэ і тым, што на тэрыторыю часткі Ўсходніх Прусаў, прылучанай сяньня да РСФСР, прымушова пераселеная апошнімі гадамі савецкімі ўладамі вялікая колькасьць беларускага жыхарства з этнаграфічнае Беларусі». Такого дамаганьня лічыць за праву нашага імперыялізму таксама нельга. Падчас будучага ўпарадкаваньня сярэдня-ўсходняе Эўропы пасьля зьнішчэньня балышавізму Ўсходняе Прусія ніякім чынам ня зможа вярнуцца да Нямеччыны, бо: а). да таго часу напэўна не астанецца ўжо там ніводнага немца, б). тварыць на яе тэрыторыі расейскага вострава, аддаленага на сотні кілямэтраў ад этнаграфічнае Расеі, не мэтазгодна і в). ніхто не пагодзіцца на паўторнае тварэньне польскага калідору, які ўжо раз стаўся непасрэдна прычынаю другога сусьветнае вайны. Такім чынам гэты кусок Ўсходняе Прусіі можа прыпасьці або Польшчы, або Летуве або Беларусі. Дзеля таго, што два першыя гаспадарствы маюць і бяз гэтага доступ да мора, дык якраз Беларусы павінны карыстацца найбольшымі правамі на гэтую тэрыторыю. А таму наша вонкавая палітыка ўжо сяньня мусіць ставіць гэтую справу на парадку дня, і энэргічна яе абараняць, аб чым, нажал, у артыкуле Дзіды няма ні слова.

Вось гэта тыя тры аснаўныя прынцыпы нашай вонкавай палітыкі, якімі мы павінны кіравацца пры тварэньні канцэпцыі супольнага міждзяржаўнага блёку вызваленьных з пад балышавізму народаў. Пры захаваньні гэтых прынцыпаў кожная канцэпцыя для нас добрая, незалежна ад таго, ці, прыкладам, да яе будучае належыць народы каўкаскія, а балканскія не, ці наадварот — прылучацца да яе народы балканскія, а каўкаскія адыйдуць. Якія дакладна народы да гэтае канцэпцыі будучае належыць, гэта справа другаярадна. Галоўнае, каб паводля колькасьці і ўздзельнае вагі саб-роў дадзенае канцэпцыі была яна на толькі моцная,

РЭЗАЛЮЦЫЯ

У СУВЯЗІ З ДАКЛАДАМІ З МЕСЦАЎ

рускай эміграцыі — праводзіць сталае, пляновае і сьстэматычнае змаганьне з усякага роду дэструкцыйнай работай і дыверсійнай, скіраваных на разьбіцьцё беларускага жыцьця, — з асаблівай увагай на зарубежніцтва і астроўшчыну.

9. У грамадзкай рабоце праводзіць рацыянальны падзел працы, не дапускаючы, каб кіруючы актыў, які перагружаны арганізацыйнай работай, займаўся яшчэ тэхнічнай працай, не вымагаючай спэцыяльных кваліфікацыяў.

10. У парадку грамадзкай дысцыпліны забавязваць да актыўнай працы ўсе інтэлігентныя кваліфікаваныя адзінкі, якія дагэтуль адзначаюцца бяздзейнасьцям.

11. Узмацніць высілкі дзеля павялічэньня колькасьці студэнтскай беларускай з мэтай запэўненьня росту кад-раў беларускай інтэлігенцыі і арганізацыі беларускіх школаў і навуковых устаноў.

12. Зьявнуць увагу на арганізацыйна-грамадскую і ўзададаўчую работу беларускіх жанчын-матак бела-рускіх пакаленьняў.

13. Ува ўсёй рабоце прыслухоўвацца да голасу масаў беларускай эміграцыі і ўзададаваць зь імі і іх патрэ-бамі бягучую штодзённую дзейнасьць.

14. Стварыць цэнтральна беларускі камбатантаў-вай-скавікоў у сусьветным значэньні дзеля кансалідавань-ня і каардынаваньня іх арганізацыйнай работы.

15. Сабраць усе падааныя на Зьездзе справаздачы на пісьме, адбіваючы абраз жыцьця і працы беларускай эміграцыі і выдаць іх друкам.

Сакратар Зьезду

Старшыня Зьезду

Парыж, 2 сьнежня 1948 г.

САВЕЦКІ ШПІАНАЖ У ЗША

Камісія амэрыканскага кангрэсу для дасьледваньня супрацьамэрыканскай дзейнасьці чужых агураў у ЗША паведаміла, што ў яе рукі папалі новыя важныя дакумэнтны пра дзейнасьць савецкіх шпіёнаў у ЗША. Камісія атрымала гэтыя «вялікай вагі» дакумэнтны ад былага камуністычнага агента Вайтэкера Чэм-бэрска. Гэтыя дакумэнтны, захаваныя на спэцыяльным мікрафільме, знаходзіліся схаванымі на адной фарме ў штаце Мэрыленд. Іх меліся потым перадаць Савецкаму Саюзу. Адначасна зь фільмавымі нэгатывамі дакумэнтаў там знайшлі таксама важныя весткі пра сетку камуністычных шпіёнаў у міністэрстве замежных спраў. Знойдзеныя дакумэнтны — гэта найбагацейшы дацьвяджальны матэрыял, які папаў у рукі амэры-канскай паліцыі ад 10 год.

ФІНЛЯНДЫЯ ПРЫГТАЎЛЯЕЦА ДА АВАРОНЫ

Камісія абароны фінскага ўраду пастанавіла 2 сьне-жэня ўвесці агульную вайсковую службу на працяг дзевяці месяцаў. Пятая, а навет чацьвертая часть ва-енназабавязаных мае прайсці спэцыяльнае абвучэньне ў афіцэрскіх і падафіцэрскіх школах. Камісія зьяв-нула таксама асаблівую ўвагу на дабравольную дапа-можную службу жанчын у арміі і вывучае цяпер маг-чымасьці правядзеньня ў жыцьцё гэтага прасекту.

Камісія абасноўвае свае практыкі сьцьверджаньнем, што наколькі Фінляндія верыла ў 1945 г. у трывалы мір, патолькі цяпер разьвіцьцё міжнародных падзеяў зрабілася такім няпэўным, што гэтая вера ўжо зала-малася.

НЯ ХОЧА ВЯРТАЦА ў «РАЙ»

Даскопешні мадзярскі міністар фінансаў Міклёс Ны-ярды паведаміў із Швайцарыі свой урад, што ён ня вернецца назад у Мадзяршчыну. Міністар пастанавіў із сваёй жонкай выехаць у ЗША. Ён быў высланы сваім урадам для перамоваў з амэрыканскімі ўладамі ў Франкфурце, а таксама для перамоваў у Парыжы і Італіі.

Колькі ёсьць Беларусаў на эміграцыі, толькі павінна быць чытачоў і падпішчыкаў «Бацькаўшчыны»! Каж-ны сьвядомы Беларус павінен захаваць высьпасьць «Бацькаўшчыны» тых, што яе яшчэ ня выпісваюць.

каб магла пасьпяхова процістоіць супраць расейскага і нямецкага імперыялізму. А таму наша вонкавая палітыка не павінна сябе назавесці зьяўляцца зь нейкай існуючай ужо канцэпцыяй міждзяржаўнага арганізму або тварыць сваю такую-ж чыста схематычную кан-цэпцыю, а павінна выходзіць з прынцыпу, што ўсякая канцэпцыя можа быць для нас адпаведная, якая, пры захаваньні вышэй пададзеных умоваў, будзе найлепей гарантаваць вольнасьць і незалежнасьць Беларусі.

У будучым вялікім блёку дзяржаваў, паложаных між Расеяй і Нямеччынай, ня выключаныя вузвышныя рэ-гіянальныя пад-блёкі, абумоўленыя палітычнымі, культурнымі ці гаспадарскімі інтарэсамі суседніх наро-даў. Таму нам, беларусам ці ня больш мэтазгодным бы-ло-б з гледзішча на найбольш нам блізкіх інтарэсы ад-даць перавагу плянаваньню такога абмежаванага блё-ку, чымсьці займацца вялікімі канцэпцыямі. Сьсія Ра-ды БНР у ўспомненай ужо пастанове выказалася за мэтазгоднасьць уваходу Беларусі ў балтышка-сканды-наўскі блёк, да якога належылі-б, апрача Беларусі, Ле-тува, Латвія, Эстонія, Фінляндія, Швэдыя, Нарвэгія і Данія. Паколькі сяньня палітычнае палажэньне сканды-наўскіх дзяржаваў зусім іншае, можна было-б па-чаць рэалізаваньне гэтай канцэпцыі ад тварэньня толь-кі беларуска-балтышкага блёку, тым больш, што зь Ле-тувай, а часткава і з Латвіяй лучаць нас песныя гі-старычныя сувязі, ды і культурныя, а асабліва гас-падарскія мамэнтны паміж гэтымі краямі цесна між са-бой вяжацца. У кожным выпадку нельга забывацца аб тым, што з прыбалтамі, а ў першую чаргу з летувіскім народам мы ў будучыні для супольнае карысьці будзем змушаны ўвайсці ў песныя ўзаемадачыненьні. Гэта павінна мець на ўвазе наша вонкавая палітыка ўжо сяньня, аб чым таксама чамусьці ня ўспомніў Дзідэ.

Пішучы гэтыя заўвагі да артыкулу Дзідэ, аўтар ня меў пратэсці выказаць свой поўны пагляд на канцэ-пцыю нашае вонкавае палітыкі, бо за адным махам гэ-тага зрабіць нельга. Яму хадзіла толькі аб скарыга-ваньне і дапаўненьне некаторых цьверджаньняў Дзі-ды ў надзеі, што іншыя нашыя да гэтага пакліканыя людзі прадоўжаць распагачаю мною дыскусію, якая была-б нязвычайна карыснай для высвятленьня цэ-лага раду кардынальных пытаньняў і ўстанавленьня канчальных лініяў паступаньня ў нашых вонкавых дачыненнях.

Зь Беларускага Жыцця Вялікая Ўрачыстасць у Мітэнвальдзе

27 лістапада ў ДП лягера Мітэнвальд-Лютэнзэ пры вельмі спрыяльнай пагодзе й у святочным настроі адбылася ўрачыстасць пасвячэння памятніка героям Слуцкага паўстання. Гэтага дня па паўдні пачаўся паход зь лягера да месца адкрыцця памятніка: на перадае скаўты із сяцягам, за імі прадстаўнікі грамадзкіх арганізацый і народная школа зь вянкамі, а далей беларускія жыхары лягера. Памятнік быў завешаны нацыянальным бел-чырвона-белым сяцягам і перавязаны чорнай крэйпай, тут-жа гаравая вярта скаўтаў.

Урачыстасць адчыніў старшыня Камітэту пабудовы памятніка сп. В. Стома. Ён у кароткай прамове расказаў, у якіх абставінах адбывалася праца пры будаванні памятніка, адзначыўшы, што жыхары лягера аднагалосна паставілі ўшанаваць памяць Слуцкіх герояў ставячы гэты памятнік да дня гадавіны паўстання. Пры гэтым сп. Стома зладзіў падзяку ўсім тым жыхаром, якія прычынліліся да пабудовы, а на канцы папраціў прысутнага тут-жа старшыню Беларускага Нацыянальнага Камітэту на Амерыканскую зону адкрыць памятнік.

Пасля адслання памятніка й зладжэння вяноў, старшыня Беларускага Нацыянальнага Камітэту сказаў кароткую прамову, у якой падчыркнуў значэнне для нас Слуцкага паўстання, характарызаваў вялікае й ахвярнае змаганне нашага народу за сваю дзяржаўную незалежнасць супраць бальшавіцкага панавання. Пасля прамовы старшыні мясцовым сьвятаром была адслужаная жалобная паніхіда па палеглых

случкіх паўстанцах. Пасля паніхіды ўрачыстасць скончылася адсвяткаваннем беларускага нацыянальнага гімну.

Вечарам гэтага-ж дня ў тэатральнай залі лягера адбылася жалобная акадэмія, на якую зладзіліся рэфэрат аб Слуцкім паўстанні і мастацкая частка, падрыхтаваная й праведзеная мясцовым кіраўніком і вучнямі беларускае народнае школы. Былі выкананыя патрыятычныя песні й вершы, адпаведна падобраныя да гэтага дня.

Факт пабудовы памятніка невялічкай беларускай групай лягера Лютэнзэ ў Мітэнвальдзе паказвае сьведасць і глыбокую ідэянасць нашага народу, ягонае імкненне да волі й дзяржаўнае незалежнасці ды даводзіць, што пачатае Слуцкамі змаганне нашага народу супраць бальшавізму вышло ўвесь час, вядзецца яно і сёння як на Бацькаўшчыне, так і на эміграцыі. Ужо ў той час наш беларускі народ добра зразумеў, што прыносіць з сабой бальшавізм і ягоная таталітарная сістэма, хоць, на вялікі жаль, змаганне нашага народу не знайшло тады падтрымання з боку мацнейшых дзяржаваў. Таму пад вялікай перавагай бальшавізму закончылася тады яно поўнай акупацыяй нашага краю. Але беларускі народ верыць, што наша вялікая нацыянальная ідэя ў будучыні пераможа й дружнымі й ахвярнымі высілкамі ўсяго народу будзе ізноў адбудаваная Вольная й Незалежная Беларусь.

Госць.

З нашага жыцця у Остэргофэне

Ёсць у Ніжняй Баварыі мясціны роўныя, мясцамі балочыстыя, дзе-ня-дзе лясістыя й вельмі падобныя да беларускіх краявідаў. У такіх мясцінах сярод палёў, лугоў, і ўзгоркаў, парослых хвайняком у перамешку зь бярознікам, параскадзаныя вёскі й малыя гарадкі, колькасцю сваёй насельніцтва й ягонай прафесійнай намінацыяй беларускія вёскі й мястэчкі. Остэргофэн — адзін з такіх гарадкоў — будзе калісьці гісторыкамі Беларускага руху ня раз успамінаецца. Сюды акрэс злая доля закінула групу беларусаў з усіх куткоў нашае Бацькаўшчыны.

Тут ня раз збіраліся й мо яшчэ будуць збірацца беларускія патрыёты з усяе Нямеччыны, каб супольна радзіць над нашымі нацыянальнымі справамі й як супольна дапамагчы сваёй гору. Гэтыя нарады і гаражы на іх спрэчкі й гутаркі часта цягнуліся па некалькі дзён, у выніку чаго дэлегаты разьязджаліся з адсвежанаю энэргіяю, поўныя надзеі на лепшую долю Беларускага народу й Бацькаўшчыны. Остэргофэн — гэта месца выдавання друкам першае пасля вайны ў Нямеччыне беларускае газэты «Бацькаўшчыны» й журналу «Сакавік». Тут месціцца некаторыя нашыя цэнтральныя й зонныя арганізацыі й установы. Аднак, ня гледзячы на ўсё, адчуваецца, што акружэнне тут чужое й няпрыхільнае. Здаецца ёсць так, што ня толькі кажны баварац, але нават кажны баварскі конь і вол косяцца варажымі вачыма на беларусаў і чакаюць нагоды, каб нас здзіць і выкінуць, як нейкую здань, непакоячую многіх ды прыпамінаючую іхныя нялюдыя прасэрпныя дзеянні над душами й целама нашага народу там, на Бацькаўшчыне і тут калісьці, як остарбайтараў.

Нічога тады дзіўнага, калі многія беларусы хватуцца за ўсякую нагоду, каб скарэй выехаць зь Нямеччыны. Бываюць аднак мамэнты, калі забываецца аб варажасці баварцаў і іхных канёх і валож, а робіцца на сэрцы радасна й міла. Але такія хвіліны бываюць рэдка й трываюць каротка, бо толькі падчас імпрэзаў, ладжаных Остэргофенскім Беларуска-Жаноцкім Згуртаваннем. Такую прыемную хвіліну перажывалі нашыя беларусы 27 лістапада, калі ігралася на сцэне камедыя М. Чарота «Мікітаў лапац», асабліва калі выступалі на сцэне суседкі сп. Вольга К. і Аўгенія К. Ні адной і не аднаму й сьлязінка выступіла, калі на яву бачылі абраз зь вёскі свае ці роднага мястэчка ды пры-

паміналіся ня раз бачаныя сцэны на Бацькаўшчыне, чуліся гутаркі даволі сьварлівых, часамі, нашых гаспадыняк-суседак, але скорых да згоды й прабачэння, а так-жа паважных гаспадароў і талковых сялян, гэтак адменных ад баварцаў Назіраючы гледачоў, адчувалася, што многія забыліся аб сваім шэрым манатонным жыцці й клопатах, а думкамі блудзілі ў вакружэнні суседзяў, па родных кутках, дварах і вуліцах родных вёсак. Прыходзіцца дзіўніцца тым нямногім, якія, маючы магчымасць, ня былі прысутнымі на прадстаўленні. Няўжо ржаўчына й плесень так пакрыла іхныя пачуцці ў душы, што не адчуваюць яны ўжо патрэбы, каб хоць позіркам насаладзіцца роднымі зьявамі.

Усе аматары ігралі даволі добра, аднак было-б яшчэ лепш, калі-б грэміроўка дакладней паказвала рысы нашых сялян і адчувалася, што словы аўтара камедыі не ўсімі артыстамі былі асвоены. Трэба аднак надзеіцца, што Жаноцкае Згуртаванне, як адна з найжывейшых і найбольш дзейных арганізацый у Остэргофэне, на гэтым не затрымаецца і далей будзе ладзіць прадстаўленні, папярэючы беларускую культуру й адначасна збіраючы матэрыяльныя сродкі на помач патрабуючым.

Апрача імпрэзаў Жаноцкага Згуртавання, скаўты ў Остэргофэне з нагоды трэйціе гадавіны заснавання Беларускага Скаўцінгу ў Нямеччыне ладзілі 21 лістапада скаўцкае вогнішча, дзе паміж іншым на асабліваю ўвагу заслужыла паянне пралесак і ваўчоў, а таксама дэкламацыі пралескі Ларыскі й ваўчка Юркі. Пралескі, абсеўшы навакол спадарыні Аўгеніі К. і сваімі валасатымі рухлівымі галоўкамі ўтажсамлівалі птушанятак у гняздзе каля свае маткі. Удамы й на часе быў таксама скэч скаўтак.

Дзень 26 лістапада прысьвечаны быў памяці Слуцкага паўстання й гераічных паўстанцаў. Днём была адслужана жалобная паніхіда з адпаведнаю пропаведзьдзю аіца Ж., а вечарам адбылася ўрачыстая акадэмія з дакладам дра Г. Сярод дэкламатараў на акадэміі, як блізу заўсёды, звяртала на сябе ўвагу дэкламацыя Ванды М-ла, якую заўсёды з прыемнасцю слухаецца, бо дэкламатарка дэклімуе з глыбокім пачуццём і перажываннем зместу верша.

Я Ч.

КРЫШКУ ДА БЕЛАРУСКИХ ЭТНАГРАФИЧНЫХ ГРАНИЦ

Сп. Ю. Камшэльняк у вартыкуле «Іспыт зрілости російских солидаристів», надрукаваным ў ўкраінскай газэце «Час» з 24.10.48 кажа: «Вось гэтая тэрыторыя нацыянальна-расейскага масыву — ад Архангельску да Сталінграду і ад Смаленску да Сьвярдлоўску — тварыла-б не імперыялістычнае, але запраўды нацыянальна-расейскае гаспадарства». А запраўды заходняя граніца этнаграфічнай расейскай народу праходзе не на Смаленск, а надала далёка на ўсходзе ад яго. Каб гэта паказаць, прывяду сьветчаныя найаўтарытэнейшай расейскай установы, найма Маскоўскай дыялекталёгічнай Камісіі. Менаваная расейская ўстанова гэтак праводзе граніцу чыстае мовы беларускае на ўсходзе зь беларуска-ж моваю, запсаванаю расейскімі ўплывамі. Пачынаючыся ў Цьвершчыне, гэтая граніца ідзе на паўдні ўздоўж ракі Вазузы, дзелачыя былы павет Сычаўскі папалам, а далей перазае б. пав. Вяземскі бліжэй да яго заходняй граніцы, ідзе ўздоўж граніцы б. пав. Дарагабускага з б. пав. Юхнаўскім, перазае паўночна-ўсходнюю частку б. пав. Ельнінскага і ўходзе ў б. губэрню Калускую, тут граніца цягнецца ўздоўж р. Болвы ў б. пав. Масальскім і Жыздрыскім, а далей ўходзе ў б. губ. Арлоўскую, перазае б. пав. Бранскі ў кірунку паўднёна-заходнім, уходзе ў б. пав. Трубчэўскі, цягнецца ўздоўж яго граніцы з пав. Мглінскім і Старадубскім у б. губ. Чарнігаўскай у воддалі каля 10 км. ад іх ды ўздоўж р. Дзясны набліжаецца да граніцы пав. Ноўгарад-Северскага.*)

Москва 1915, бач. 56 — 57.

Гэта — падчыркую — граніца чыстае беларускае мовы з моваю таксама беларускаю, але запсаванаю расейскімі ўплывамі. А граніцу мовы расейскай із моваю беларускай наагул (значыцца, і запсаванай) тая-ж Ка-

*) Труды Московской Диалектологической Комиссии. Опыт диалектологической карты русского языка в Европе с приложением очерка русской диалектологии. Составили члены Комиссии Н. Дурново, И. Соколов и Д. Ушаков.

місія на сваёй карце і ў начырку да карты праводзе так, што да этнаграфічнай прасторы беларускай уходзе блізу ўся Смаленшчына (з выняткам пав. Гжацкага і невялічкай частцы пав. Сычаўскага), заходняя большая частка б. губ. Калуская ды частка б. губ. Арлоўскай (частка пав. Бранскага й Трубчэўскага).

Пасьлей, у 1928 г. сябра гэтае Камісіі, І. Голанов, зрабіў папраўкі да менаваных граніцаў, праведзеных М. Дыял. Кам. Падле гэтых паправак уся Смаленшчына ая да м. Гжацка і крыху на ўсход ад яго (да сяла Матаева) належыць да беларускай тэрыторыі. Падле тых-жа паправак, расейска-беларуская граніца праходзе ў Арлоўшчыне на ўсход ад м. Караэва і каля м. Дзьмітроўска ды ў губ. Курскай гэтая граніца праходзе крыху на ўсход ад м. Сеўска і 25 км на ўсход ад м. Дзьмітроўска.*).

Да сказанага можна яшчэ толькі дадаць, што само беларускае насельніцтва менаваных прастораў адрозьняе сябе ад расейцаў, а гэтыя таксама не прызнаюць яго сваім, а завуць ліцьвінамі.**).

*) І. Голанов: Несколько новых данных к вопросу о географическом распространении диссимилятивного акания («Сборник статей в честь акад. А. И. Соболевского. АНС, Ленинград 1928, б. 479 — 83).

**) Выказаньні — «Литвин наокает, что и не разберешь его» (Беларусы Смаленшчыны заміж ч вымаўляюць л). «Как ни заикайся литвин, а дзекнет. Только мертвый литвин не дзекнет» — звычайныя на паграніччу беларуска-расейскім з боку расейскіх сялян і мяшчан. Гэтае званьне беларусаў ліцьвінамі, значыцца другім побач «Крывічы» гістарычным і праўдзівым назовам гэтага народу, прывяло ў вабмылку аднаго левіўскага дыплёма. Едучы перад гэтай вайною ў Маскву, ён падарозе спыніўся і пачаў шукаць «ліцьвіноў», разумеючы пад імі сваіх родзічаў. І запраўды знайшоў «ліцьвіноў» і «літоўскую» мову, але за сваіх іх ня прызнаў.

ГАДАВІНА СЛУЦКАГА ПАЎСТАННЯ У ШЛЯЙСТАЙМЕ

27 лістапада зь ініцыятывы кіраўніцтва Заліночання Беларускіх Вэтэранаў беларуская група лягера Шляйстайм урачыста адсвяткавала 28-ю гадавіну Слуцкага Паўстання.

А гадзіне пятай вечарам была адслужаная жалобная паніхіда за тых, хто зладзіў сваё жыццё на аўтар змаганьня за волю беларускага народу, за незалежнасць яго Бацькаўшчыны Беларусі. Пасля Божае службы ў памяшчэнні беларускае пачатковае школы адбылася ўрачыстая акадэмія, якую адчыніў старшыня ЗБВ сп. капітан К. Вадэйка. Усе прысутныя на просьбу сп. старшыні ўшанавалі памяць палёглых уставаньнем і хвілінаю цішыні. Далей сп. кап. Вадэйка прачытаў глыбока патрыятычнага зместу рэфэрат, пад уражаньнем якога не адно запраўды беларускае сэрца застукала ў грудзях мацней і часцей і не адзін з прысутных у гэны мамэнт перанёсся сваімі думкамі на прасторы нашае дарагое Бацькаўшчыны Беларусі.

Ул. Б.

І У ВАКРУЗЕ ЁРКС БЕЛАРУСЫ КУПІЛІ ДОМ

У горадзе Брандфорд у Ангельшчыне група беларусаў на чале з Марозам — старшыня акруговага аддзелу Згуртавання Беларусаў у Вялікабрытаніі зладзілася й на гэтыя сродкі купіла собскі дом. Гэтая прыватная ініцыятыва мае й грамадзкае значэнне, бо ў гэтым доме месціцца канцэлярыя акруговага аддзелу ЗБВВ акругі Ёркс, там-жа адбываюцца ўсе сходы аддзелу й жыве частка ягоных сяброў.

КОСТА-РЫКА ЛІКВІДУЕ СВАЮ АРМІЮ

Паўднёнаамерыканская рэспубліка Коста-Рыка з днём 1-га сьнежняна поўнасьцю разьвязала сваю армію, уважаючы яе за непатрэбную, бо гэтая краіна хоча жыць у згодзе із сваімі суседзямі. Таму ўсе абаронныя ўладжаны й казармы будуць знішчаны, а галоўная гаспада арміі будзе перамененая ў музэй. У цэлай краіне будзе для ўтрымлівання парадку служыць 242 паліцыянтаў, зь іх 82 афіцэраў, а таксама 220 музыкантаў, якія будуць іграць на святочных канцэртах на плячах гарадоў.

Калі цяпер у Парыжы ламалі дыпляматы галовы, якім спосабам правесці разьбраенне, і ні да чаго не дайшлі, то Коста-Рыка зрабіла гэта ў сябе вельмі проста. Ды калі-б гэтак увесь сьвет, як Коста-Рыка, поўнасьцю разьброўся, то напэўна адпалі-б усякія загрозы войнаў.

КАРОТКІЯ ВЕСТКІ

— Савецкая камендантура ў усходнім сектары Бэрліна ня будзе даваць дазволу на ладжаньне калядных сьвятаў, калі на іх будуць паяцца рэлігійныя калядныя песні.

— Грэцкія паўстанцы знаходзяцца толькі ў 12 кілёмэтрах ад Салёнікаў. Агульная сіла грэцкіх паўстанцаў аблічаецца — згодна заявы грэцкага генэральнага штабу — на 70.000 чалавек.

— Камандаваньне амерыканскага лётніцтва падало да ведама, што ў недалёкай будучыні ЗША пачнуць будаўніцтва спэцыяльнага тыпу самалётаў-чыстэрнаў, якія будуць давозіць у паветры бэнзін баёвым самалётам і такім спосабам павялічаць радыюс іхнага дзеяньня.

— 3 савецкага канцлягэру ў Захсэнгаўзэн пры помачы падкопу ўцякло пяць вязьняў. За іх славамі, бальшыня вязьняў ня здольная да такога чыну дзякуючы сваёму абясцеленню.

Адраджэнскі беларускі рух праточуюцца таксама ў гэтыя прасторы. Із самога Гжацка былі ведамы сьведомыя студэнты беларусы. Ад 1933 г. Інтэлігентнаў зь менаваных прастораў за прызнаньне да беларускае нацыянальнасці расейцы вьінавацяць у нацыяналізьме й высылаюць на поўнач Расей або ў канцэнтрацыйныя табары.

Я. Ст.

ПАВЕДАМЛЕНЬНЕ

Беларуская Бібліяграфічная Служба паведамляе, што падрыхтаваная да выданьня неабходная кожнаму культурнаму і грамадзкаму дзеячу кніжка — даведнік «Паказчык Беларускіх Выгнанскіх Друкаў» ад траўня 1945 г. да 1 лістапада 1948 г.. Ахапляе ён сабою прыкладныя выданьні, кнігі і г. д. з рознымі неабходнымі дадаткамі. Кніга будзе памножана толькі ў азначанай колькасці, згодна з наперад замоўленым лікам паасобнікаў.

Замаўляць па адрасу BBC на адрас часовага кіраўніка:

(23) Oldenburg in Oldenburg.
Ohmstede-Rennplatz, DP.-Lager 224-F.

ШУКАЮЦЬ

Цана абвесткі — 10 фэнігаў за кожнае слова. Аплата наперад.

Братоў Захарку й Андрэя, сёстраў Ніну й Анісю Усавічаў, з хутара Горкі, пав. Дзісна, якія да канца вайны прабывалі ў Нямеччыне — Усавіч Міхал.

Свакоў і знаёмых — Круновіч Аляксандр з Луінецкага пав.

Бацьку Лявона, матку Тадору, сёстраў Надзю, Ганну й Кацярыну Лабэцкіх, якія ў 1944 г. прабывалі ў Воляў каля Брэслаў у Нямеччыне — Лабэцкі Андрэй.

Цімаха Ламаку й Мікалая Швачку — Ганна Ламака.

Аляксандру Вальнец і Федзю (Жамойцін) — Ш. С.

Хто паходзіць зь вёскі Красноўцы, воласьці Іваверкі, прашу адгукнуцца на адрас «Бацькаўшчыны» пад Ш. С.

Хто ведае адрас сп. Татура Альбэрта — просьба падаць Адміністрацыі «Бацькаўшчыны».

Усе весткі просім прысылаць на Адміністрацыю

Арткулы, падпісаныя прозьвішчам або ініцыяламі аўтара, могуць выражаць пагляды, зь якімі Рэдакцыя не гаджаецца.

Whiteruthenian Weekly „The Fatherland“
Authorized by EUCOM Hq. Civil Affairs Division 20 July 48,
Nr. UNDP 225. Circulation 3500 copies.
Administration: (13b) Osterhofen, Ndb., Whiteruthenian, D.P. Camp.
Licensee: Wladimir Borthik.
Edited by: Whiteruthenian National Committee.
Printed by: Georg Jakob, München 8, Pütrichstraße 3a.